

Sygn. akt II UK 244/15

POSTANOWIENIE

Dnia 3 grudnia 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Małgorzata Wrębiakowska-Marzec

w sprawie z wniosku R. O. przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Gdańsku

o prawo do emerytury,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 3 grudnia 2015 r.,

skargi kasacyjnej wnioskodawcy od wyroku Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 12 grudnia 2014 r., sygn. akt III AUa 666/14,

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 12 grudnia 2014 r. Sąd Apelacyjny w Gdańsku oddalił apelację R. O. od wyroku z dnia 6 lutego 2014 r., którym Sąd Okręgowy w Gdańsku oddalił odwołanie wnioskodawcy od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w Gdańsku z dnia 25 czerwca 2013 r., odmawiającej prawa do wcześniejszej emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach.

W skardze kasacyjnej wnioskodawca zarzucił naruszenie prawa materialnego poprzez błędną wykładnię art. 184 w związku z art. 32 ust. 1 i 4 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w związku z § 1 i 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (dalej jako rozporządzenie) oraz poz. 90, Dział III wykazu A załącznika do tego rozporządzenia, wskutek uznania, że praca przy naprawie

pontonów nie może zostać uznana za pracę przy budowie i remoncie statków, na stanowiskach znajdujących się na tych statkach, pochylniach, dokach i przy nabrzeżach.

Wskazując na powyższy zarzut skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy Sądowi drugiej instancji do ponownego rozpoznania.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania uzasadniono występowaniem istotnego zagadnienia prawnego wyłaniającego się na tle art. 184 w związku z art. 32 ust. 1 i 4 ustawy emerytalnej w związku z § 1 i 2 rozporządzenia, a mianowicie - czy można zakwalifikować pracę na pontonie stoczniovym jako pracę wykonywaną przy budowie i remoncie statków, na stanowiskach znajdujących się na tych statkach, pochylniach, dokach i przy nabrzeżach w rozumieniu poz. 90, Dział III wykazu A załącznika do rozporządzenia. W ocenie skarżącego, osoby posiadające te same kwalifikacje i zajmujące takie same stanowiska pracy są zróżnicowane w zależności od tego, czy wykonują pracę bezpośrednio przy budowie lub remoncie statku, czy też przy konserwacji urządzeń stoczniovych bądź innych jednostek pływających. Ponieważ prace wykonywane przy blaszanej konstrukcji pontonu nie różnią się rodzajowo od prac wykonywanych przy podobnej konstrukcji statku, przeto wykładnia funkcjonalna powinna prowadzić do uznania pontonu jako statku.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Przepis art. 398⁴ § 2 k.p.c. wymaga, aby wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania stanowił odrębny element pisma niezależny od przytoczenia podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia (art. 398⁴ § 1 pkt 2 k.p.c.). Uzasadnienie wniosku natomiast powinno nawiązywać do przesłanek przyjęcia skargi do rozpoznania określonych w art. 398⁹ § 1 k.p.c. Zgodnie z tym przepisem Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli: 1) w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, 2) istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, 3) zachodzi nieważność postępowania lub 4) skarga

kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Spełnienie wymagania z art. 398⁴ § 2 k.p.c. powinno zatem przybrać formę wyodrębnionego wywodu prawnego, w którym skarżący wskaże, jakie występujące w sprawie okoliczności pozwalają na uwzględnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania i jednocześnie uzasadni, dlaczego odpowiadają one ustawowemu katalogowi przesłanek.

Zagadnieniem prawnym jest zagadnienie, które wiąże się z określonym przepisem prawa materialnego lub procesowego lub uregulowaniem prawnym, których wyjaśnienie ma nie tylko znaczenie dla rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy, ale także dla rozstrzygnięcia innych podobnych spraw. Wskazanie zagadnienia prawnego uzasadniającego wniosek o rozpoznanie skargi kasacyjnej powinno zatem nastąpić przez określenie przepisów prawa, w związku z którymi zostało sformułowane i wskazanie argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen. Dopiero bowiem wówczas Sąd Najwyższy ma podstawę do oceny, czy przedstawione zagadnienie jest rzeczywiście zagadnieniem „prawnym” oraz czy jest to zagadnienie „istotne” (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002 nr 1, poz. 11; z dnia 13 sierpnia 2002 r., I PKN 649/01, OSNP 2004 nr 9, poz. 158; z dnia 14 lutego 2003 r., I PK 306/02, Wokanda 2004 nr 7-8, s. 51). Twierdzenie o występowaniu istotnego zagadnienia prawnego jest uzasadnione tylko wtedy, kiedy przedstawiony problem prawny nie został jeszcze rozstrzygnięty przez Sąd Najwyższy lub kiedy istnieją rozbieżne poglądy w tym zakresie, wynikające z odmiennej wykładni przepisów konstruujących to zagadnienie (por. postanowienie z dnia 12 marca 2010 r., II UK 400/09, LEX nr 577468).

Sformułowana przez skarżącego wątpliwość znajduje jednoznaczne rozstrzygnięcie w dotychczasowej judykaturze Sądu Najwyższego. Po pierwsze, skarżący przyznaje, że brzmienie poz. 90 działu III wykazu A, stanowiącego załącznik do rozporządzenia, jest jednoznaczne i nie budzi wątpliwości z językowego punktu widzenia. Za utrwalone można uznać prezentowane przez Sąd Najwyższy stanowisko, że przepisy prawa ubezpieczeń społecznych powinny być wykładane ściśle, co oznacza w zasadzie prymat dyrektyw wykładni językowej w odniesieniu do pozostałych metod wykładni, w tym wykładni systemowej, historycznej lub celowościowej (por. wyrok z dnia 3 marca 2011 r., II UK 299/10,

LEX nr 817535 i szeroko powołane tam orzeczenia). Po drugie, Sąd Najwyższy niejednokrotnie wyjaśniał, że w świetle art. 32 ustawy emerytalnej oraz § 1 ust. 1 rozporządzenia, pracami w szczególnych warunkach nie są wszelkie prace wykonywane w narażeniu na kontakt z niekorzystnymi dla zdrowia pracownika czynnikami lub prace charakteryzujące się znacznym wysiłkiem fizycznym, lecz jedynie takie, które zostały wymienione w § 4-15 tego rozporządzenia i wykazach stanowiących załącznik do niego (por. wyrok z dnia 10 kwietnia 2014 r., II UK 395/13, LEX nr 1455235). Dlatego wykonywanie pracy na stanowisku określonym w zarządzeniu resortowym, której nie wymieniono w wykazach A i B, stanowiących załącznik do rozporządzenia, nie uprawnia do uzyskania emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach (por. wyrok z dnia 29 stycznia 2008 r., I UK 192/07, OSNP 2009 nr 5-6, poz. 79 i powołane w nim wcześniejsze orzecznictwo). Wreszcie w powołanym wyżej wyroku z dnia 10 kwietnia 2014 r., II UK 395/13 Sąd Najwyższy wyjaśnił, że z brzmienia poz. 90 działu III wykazu A wprost wynika, że pracami w szczególnych warunkach są prace wykonywane na wszystkich stanowiskach znajdujących się na statkach, pochylniach, dokach i przy nabrzeżach, pod warunkiem ich wykonywania bezpośrednio przy budowie i remoncie statków.

Z tych względów na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.